

Results. The game – an activity in which the child first emotionally, intellectually and learns the whole system of human relationships. The essence of the game as the leading activity lies in the fact that children in the game reflect different aspects of life, especially of adults acquire and refine their knowledge about the world.

Originality. Modern Ukrainian scientists are exploring the formation of social orientation child of preschool age in the game, the development of moral relations in creative games and more. According to them, the game provides more opportunities for identity formation preschool children than any other activity because its motives are of great persuasive power and granted to children ratio motive and goal of the game.

Conclusion. The game - a priority activity of preschool children. It is a means of education, a form of learning (didactic game), education methods and techniques of teaching children. Feature of the game - its various benefits: improved emotional state of the child, physical development, individualization preschooler. Each type of game has its own utility. The importance of the game is that the children in a relaxed manner recreating the adult world, learn moral standards get an idea of professional and family roles. The game provides motor development in preschoolers, mental and speech skills. Children reflecting the various aspects of the game and features of adult supplement and refine their knowledge about the world, learn to empathize and to distinguish fantasy from reality.

Keywords: *game, method, reception, playingactivity, studies.*

*Одержано редакцією 12.05.2016
Прийнято до публікації 16.05.2016*

УДК 37.372

ГУЛЯН Рузана Саргісовна

студентка 4 – ДО курсу кафедри дошкільної освіти
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького
e-mail: ruzanka.gulyan@mail.ru

РОЛЬ АДАПТАЦІЇ У СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДИТИНИ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

***Анотація:** У статті розглянуто поняття адаптації та її зв'язок з соціалізацією дитини до навколишніх умов. Автором проаналізовані дослідження таких вчених як А. Рогальської, Л. Виготського, В. Семенова та ін. Розглянуто залежність процесу соціалізації від адаптації дитини до умов дошкільного навчального закладу.*

***Ключові слова:** адаптація, адаптація навчальна, адаптація соціальна, соціалізація, адаптаційні можливості.*

Постановка проблеми. Останнім часом існує багато наукових праць з дослідження адаптації дітей у дошкільному навчальному закладі. Сьогодні особливо актуальною є проблема постановки і вирішення педагогічних умов адаптації малят в дошкільному навчальному закладі. Реалії сучасного життя підтверджують, що в педагогічній сфері недостатньо вивчене це питання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У психології і педагогіці значний внесок у дослідження питання зробили Л. Виготський, Т. Кузнецова, А. Рогальська, Л. Павлова, В. Семенов та ін., розглядаючи соціальне середовище з позицій інтеграції в ньому дитини. Також цьому питанню приділяється велика увага філософами, психологами і соціологами І. Бех, А. Богуш, В. Бочарова, Н. Василенко, Л. Гумільов й багато інших учених.

Мета статті – проаналізувати і з'ясувати роль адаптації в процесі соціалізації дитини до дошкільного навчального закладу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цілеспрямоване дослідження питання адаптації дітей дошкільного віку до умов ДНЗ не можливе без аналізу поняття «адаптація» з різних сторін, зокрема, обсяг зібраного матеріалу дає нам різні тлумачення терміну. У результаті роботи з словниковими визначеннями натрапляємо на такі формулювання.

Український педагогічний словник дає три визначення стосовно адаптації: «адаптація», «адаптація професійна» і «адаптація соціальна». Даний словник тлумачить поняття «адаптація» (від. лат. adaptatio – пристосування) у навчанні – спрощення тексту для

тих, хто починає вивчати якийсь навчальний предмет. «Адаптація професійна» – процес або результат процесу пристосування працівника в початковий період його роботи на даному підприємстві до особливостей робочого місця та організації праці на виробництві. «Адаптація соціальна» – соціальне пристосування, процес або результат процесу, який передбачає гармонійне з точки зору індивідуальних прагнень людини задоволення її потреб, створення умов для її здорового, щасливого життя в суспільстві. Для успішного процесу адаптації важливу роль відіграють вихованість людини, її кмітливість, самостійність, відповідальність, її приналежність до певної спеціальної групи [2, 15].

Філософський словник соціальних термінів дає визначення поняттю «адаптація соціальна» – це вид взаємодії окремої особи або соціальної спільності із середовищем, у процесі якої погоджуються вимоги та сподівання її учасників. Це результат процесу їх пристосування до нового соціального оточення. Механізмом адаптації соціальної є зближення ціннісних орієнтацій індивіда та групи, засвоєння ними норм, традицій та звичаїв культурного середовища, освоєння ролевої поведінки в середовищі [10, 23].

В навчальному посібнику «Педагогіка» термін «адаптація навчальна» інтерпретується як процес активного пристосування дитини до вимог нового середовища за допомогою різноманітних засобів [4, 218].

Отже, розглянемо, що ж таке «соціалізація». З позиції соціальної педагогічної психології соціалізація – це процес входження індивіда до різноманітних соціальних груп на підставі засвоєння необхідних для інтеграції у їхню структуру видів і форм діяльності [1].

Проблему соціальної адаптації дітей у ранньому дитинстві частково поглиблюють психофізіологічні особливості цього віку. Фізіологічно у цей період, що охоплює віковий проміжок від 1-го до 3-х років, відбувається блокування активності правої півкулі мозку. З психологічної точки зору, кардинальні перетворення відбуваються у вищій нервовій системі та поведінці. Дитина проявляє упертість, негативізм, протест, знецінення дорослих, що є прямим свідченням її бажання самостійно апробувати свої можливості у життєвому просторі. До всього ж, у сучасному глобалізованому світі, де постійно відбувається прискорення життя, малюки часто мають ознаки імпульсивності та гіперактивності [5, 8].

Важлива роль в оптимізації процесів соціальної адаптації дітей належить дошкільним навчальним закладам тому, що саме там відбувається активне формування особистості. Вивчення характеру процесу соціальної адаптації дошкільників, аналізу зовнішніх і внутрішніх факторів, що її ускладнюють, – це можливість відповісти на основне питання психолого – педагогічної практики: як підготувати дітей до повноцінної інтеграції в суспільство. Аналіз сучасних досліджень в галузі дошкільного дитинства свідчить про інтенсивні пошуки вчених і практиків щодо оновлення змісту освіти й виховання дітей, реалізації особистісно орієнтованих виховних технологій, організаційно-педагогічних умов функціонування освітніх закладів різних типів, психолого-педагогічних умов оптимального розвитку дітей у сім'ї та дошкільних навчальних закладах. У всіх дослідженнях пріоритетними є особистість дитини, обґрунтування умов її розвитку.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, було проаналізовано психолого-педагогічне поняття «адаптація», підґрунтям адаптації є пристосування до означає пристосування до умов навколишнього середовища. Розрізняють адаптацію соціальну, професійну та навчальну. Адаптація в дошкільному навчальному закладі розглядається як тісна взаємодія середовища і соціалізації особистості дитини, сприяє самореалізації, дає змогу подолати тривожність і безпосередньо розвиває дошкільника. Важлива роль в оптимізації процесів соціальної адаптації дітей належить дошкільним навчальним закладам тому, що саме там відбувається активне формування особистості. Вивчення характеру процесу соціальної адаптації дошкільників, аналізу зовнішніх і внутрішніх факторів, що її ускладнюють.

Список використаної літератури

1. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навч. посібник / О. І. Власова – К.: Либідь, 2005. – 400 с.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. / С. Гончаренко. – Київ: Либідь, 1997. – 376 с.
3. Індивідуалізація виховання дошкільника: Навчальний посібник / С. О. Ладивір, Т. О. Піроженко, О. О. Вовчик-Блакитна та ін. – К., 2007. – 152 с.

4. Кузьмінський А. І. Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К.: Знання-Прес, 2003. – 418 с.
5. Курдик Л. Индиго: Діти Нової свідомості. Посібник для вчителів, виховників і батьків / Л. Курдик, Ю. Сурмяк. – Львів: СПОЛОМ, 2008. – 176 с.
6. Мудрик А. В. Социализация человека как проблема / А. В. Мудрик // Социальная педагогика. 2005. – №4. – С. 45-57
7. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: навч. посіб. /Т. І. Поніманська. – К.: Академвидав, 2008. – 456.
8. Рогальська І. П. Соціалізація особистості у дошкільному дитинстві: сутність, специфіка, супровід. Монографія / І. П. Рогальська. – К.: Міленіум, 2008. – 400 с.
9. Столяренко Л.Д. Социальная работа /Л. Д. Столяренко / Под общ. ред. В.И. Курбатова. – Ростов н/Д, 1999. – С.298.
10. Філософський словник соціальних термінів. Видання третє, доповнене. – Х.: «Р.И.Ф.», 2005. – 672 с.

References

1. Vlasova O.I. (2005) *Pedagogical psychology : educational manual*. Kiev: Lybid (in Ukr.)
2. Goncharenko S. (1997) *Ukrainian pedagogical dictionary*. Kiev: Lybid (in Ukr.)
3. Ladyvir S.O., & Pirozhenko T.O., & Vovchik-Blakitna O.O. (2007) *Individualization of children's upbringing: educational manual*. Kiev. (in Ukr.)
4. Kuzminskiy A.I., & Omelyanenko V.L.(2003) *Pedahohyka (Pedagogy): : educational manual*. Kiev: Znannia-Press. (in Ukr.)
5. Kurdik L., & Surmiaak Y. (2008) *Indigo: Children of a new consciousness: educational manual for teachers and parents*. Lviv: SPOLOM. (in Ukr.)
6. Mudrik A.V. (2005) *Socialization of a person as a problem*. *Social pedagogy*, 4, 45-57(in Ukr.)
7. Ponimarska T.I. (2008) *Preschool pedagogy: educational manual*. Kiev: Akademvidav. (in Ukr.)
8. Rogalska I.P. (2008) *Socialization of a personality in a preschool childhood: essence, peculiarity, accompanying*. Kiev: Millennium. (in Ukr.)
9. Stoliarenko L.D. (1999) *Social work*. Rostov.
10. *Philosophic dictionary of social terms*. (2005) Third edition. Kharkiv: R.I.F.

HULIAN Ruzana Sargisovna, student Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy
e-mail: ruzanka.gulyan@mail.ru

THE ROLE OF ADAPTATION IN SOCIALIZATION OF A CHILD TO THE PRESCHOOL INSTITUTION

Summary. *Introduction. Studying the issue of socialization in early childhood scholars note that the socialization of the child in the preschool institution is the basis of a complex process of adaptation. We focus on the importance of consideration and study of the adaptation that will more fully and deeply characterize the phenomenon of individual relationships and environments based activity of the child in its development, and by understanding it as a source of identity and self-determination. We draw attention to the different approaches to understanding two sides of the socialization process and determine the degree of activity of the individual in the process.*

Purpose. *The purpose of the article is to analyze and make clear the role of adaptation in the process of socialization of a child to the preschool institution.*

Results. *Training, education, child development should take place in an atmosphere of security and psychological comfort. This means that the child's environment should be safe in hygiene, living conditions in general and in the moral and psychological aspect. First of all, the environment must meet the cognitive structure (cognitive) sphere of child to predict the possibility of free game development and other types of activities. An important role in optimizing processes of social adaptation of children is given to the pre-schools because that is where there is an active personality formation. Studying the nature of the process of social adaptation of the preschoolers, analysis of internal and external factors that complicate it - it is an opportunity to answer the basic question of psychology - pedagogical practice: how to prepare children for full integration into society.*

Originality. *The problem of formulating and solving pedagogical conditions of adaptation kids in preschool education is very urgent. The realities of modern life prove that this educational field is an understudied issue.*

Conclusion. *The adaptation to the preschool institution is considered to be a close interaction between environment and socialization of the child, it promotes self-help, gives the abilities to overcome anxiety and immediately develops a preschooler. An important role in optimizing processes of social adaptation of children owned pre-schools because that is where there is an active personality formation.*

Keywords: *adaptation, educational adaptation, social adaptation, socialization, adaptive capacities.*

Одержано редакцією 12.05.2016
Прийнято до публікації 16.05.2016